

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 44/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13 S 35/2016-62 z 25. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva „na prístup k súdu“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 S 35/2016-62 z 25. septembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou na krajskom súde domáhal zrušenia rozhodnutia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby [REDACTED] (ďalej len „ústav“) z 23. augusta 2016, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o povolenie notebooku s príslušenstvom „pre potreby výkonu práva na obhajobu atď.“, a vrátenia veci na ďalšie konanie, prípadne vyhlásenia predmetného zásahu za nezákonný.

Krajský súd však napadnutým uznesením konanie zastavil „pre nedostatok právomoci s tým, že ÚVTOS a ÚVV [REDACTED] nemal postavenie orgánu verejnej správy“ a vec postúpil Krajskej prokuratúre v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“). Sťažovateľ uvádza, že krajský súd v bode 25 napadnutého uznesenia uviedol, že „nie je vylúčené, aby sa sťažovateľ domáhal súdnej ochrany mimo rámec správneho súdnictva, na všeobecnom súde“. Napadnuté uznesenie krajského súdu bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 5. októbra 2017.

Sťažovateľ po poukázaní na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa právneho postavenia osôb vo výkone trestu odňatia slobody uvádza: „Právomoc správnych súdov v otázkach väznenstva je zrejmá, a ochrana právnej sféry väzňov prostriedkami správneho súdnictva je bežným štandardom v civilizovaných štátoch Európskej únie, vyžadovaným aj EŠLP, pričom Slovenská republika je výnimkou. Na uvedenom nič nemení ani prax Najvyššieho súdu a Ústavného súdu, ktorá pri neoprávnenom ignorovaní právnych námietok sťažovateľov odmieta poskytovať väzňom praktickú a efektívnu ochranu ich práv, čím fakticky podporuje zlé zaobchádzanie s nimi.

... V predmetnej veci nebolo sporné, že rozhodnutie napadnuté správnou žalobou sa dotýka sťažovateľových občianskych práv a záväzkov na účely čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... Pokiaľ Krajský súd dospel k záveru o nedostatku právomoci na prejednanie veci (čo je v súlade s arbitrárnou judikatúrou Ústavného súdu, ktorá je v rozpore s právnymi názormi vlády Slovenskej republiky a judikatúrou EŠLP), bol povinný vec postúpiť civilnému súdu, keďže sťažovateľove právo na prístup k súdu je vzhľadom na dotknutie jeho právnej sféry – žalovaným rozhodnutím nespochybniteľné a neodňateľné.

... Ak správny súd zistí, že vec nepatrí do správneho súdnictva, postúpi ju bez uznesenia vecne a miestne príslušnému súdu (§ 43 CSP v spojení s § 25 SSP) (Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck 2016, str. 118).

... V identickej situácii Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2 Sžo 20/2012 zo dňa 16. 1. 2013 uviedol, že rozhodnutie ÚVTOS o zamietnutí žiadosti väzňa o používanie notebooku môže byť spôsobilým predmetom súdneho prieskumu – tento právny názor, na rozdiel od väčšiny právnych názorov zastávaných Najvyšším súdom a Ústavným súdom v súčasnosti korešponduje s judikatúrou ESEP a právnym štandardom ochrany väzňov v civilizovaných právnych štátoch EÚ.

... Aj z uznesenia Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 437/2017-13 zo dňa 31. 8. 2017 je zrejmé, že správny súd má právomoc prejednať správnu žalobu sťažovateľa – odmietnutie ústavnej sťažnosti pre neprípustnosť by v opačnom prípade bolo zmätočné, pokiaľ by Ústavný súd nepovažoval správnu žalobu za účinný prostriedok nápravy.

... Krajský súd nebol oprávnený fakticky odňať sťažovateľovi právo na prístup k súdu, k čomu zastavením konania a postúpením veci na Krajskú prokuratúru však došlo – zastavením konania o správnej žalobe tak došlo k stavu denegatio iustitiae. “

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne vydal tento nálež:

„1. Základné právo sťažovateľa na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 13 S 35/2016-62 zo dňa 25.9.2017, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 13 S 35/2016-62 zo dňa 25. 9. 2017, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadosťučinenie peňažnú sumu 3 000 EUR, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Trenčíne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

Sumu primeraného finančného zadosťučinenie sťažovateľ odôvodňuje tým, že porušenie označených práv bolo osobitne svojvoľné, hrubé, nepredvídateľné a z postupu krajského súdu je zrejmý dešpekt k jeho osobnosti. Porušenie označených práv

na sťažovateľa dolieha „osobitne nepriaznivo, trpí pocitom poníženia, bezmocnosti, menejcennosti a bola u neho v podstate negovaná dôvera v možnosť poskytnutia spravodlivosti v štáte...“. Je presvedčený, že toto porušenie nie je možné navrátiť späť a zhojiť inak ako priznaním finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľ zároveň žiada ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, pričom ako právneho zástupcu navrhuje ustanoviť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], s ktorým spolupracuje vo viacerých konaniach. Svoju žiadosť odôvodňuje tým, že je nemajetný, zadlžený a od 27. novembra 2012 obmedzený na osobnej slobode vo výkone trestu odňatia slobody bez zamestnania a možnosti si zaobstaráť finančné prostriedky. Zároveň je aj Centrom právnej pomoci považovaný za osobu v materiálnej núdzi.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania sťažnosti bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho práva „na prístup k súdu“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z dôvodu, že krajský súd v rozpore so zákonom konanie o jeho správnej žalobe zastavil a vec postúpil na ďalšie konanie krajskej prokuratúre.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (IV. ÚS 103/2014).

Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštalácie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi

bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

Ústavný súd pri uplatňovaní právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 13/01, II. ÚS 193/2010). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné zase uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, IV. ÚS 792/2013).

Krajský súd napadnutým uznesením zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ústavu z 23. augusta 2016 a vec postúpil krajskej prokuratúre. Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil s poukazom na § 2 ods. 1 a 2, § 6 ods. 1, § 4 písm. a), b), c), d) a e) a § 18 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, § 96 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“), ako aj § 18 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c) a ods. 6 a § 47 ods. 1 a 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 153/2001 Z. z.“) takto: *«Žalobca žiadal, aby správny súd preskúmal rozhodnutie – list bez spisovej značky zo dňa 23. 8.2016, ktorým nebolo vyhovené jeho žiadosti o povolenie notebooku.*

20. Predmetom súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva môžu byť len rozhodnutia vydané orgánmi verejnej správy. Právomoc správneho súdu v zmysle ust. § 2 zák. č. 162/2015 Z. z. (ďalej len SSP) v spojení s ust. § 4 a 6 tohto zákona je priamo viazaná

na rozhodovanie (či už vo forme formálneho rozhodnutia, resp. opatrenia) orgánu verejnej správy. V § 2 SSP je stanovené, že v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Z uvedeného je zrejmé, že základným predpokladom súdneho prieskumu a poskytnutie ochrany súdom v správnom súdnictve je existencia rozhodnutia, opatrenia, resp. zásahu orgánu verejnej správy, ktoré sa dotýka práv a právom chránených záujmov v oblasti verejnej správy. Vzhľadom na uvedené sa správny súd musel zaoberať otázkou, či rozhodnutie, ktoré žalobca žiadal preskúmať je rozhodnutím vydaným pri výkone svojej právomoci orgánom verejnej správy.

21. SSP v ust. § 4 uvádza, kto je orgánom verejnej správy a súčasne právne postavenie žalovaného upravuje zákon č. 4/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. V zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. a) až s) tohto zákona zbor v rámci svojej pôsobnosti predovšetkým zabezpečuje výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, ochranu objektov zboru a objektov detenčného ústavu, stráženie obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, zabezpečuje penitenciárnu starostlivosť o odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody, taktiež činnosti zamerané na zamestnávanie obvinených a odsúdených, vybavuje sťažnosti obvinených a odsúdených podľa tohto zákona a sťažnosti podané podľa osobitného zákona. Ide teda o činnosti, ktoré súvisia s plnením funkcií na úseku výkonu trestu odňatia slobody a väzby v zmysle § 1 tohto zákona. Napokon v ust. § 4 ods. 1 až pod písmenom t) zákon ustanovuje, že žalovaný plní aj úlohy orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis. Správny súd je toho názoru, že samotný zákon č. 4/2001 Z. z. neobsahuje ustanovenie, ktoré by stanovovalo pre zbor takéto úlohy na úseku štátnej správy. Pokiaľ ide o osobitné predpisy, tak zákon príkladmo uvádza, že ide o zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov, zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 475/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona

č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 221/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Z uvedeného je možné dovodiť, že zbor, ktorého je žalovaný súčasťou vystupuje v postavení orgánu štátnej správy, napr. v prípade, ak vykonáva úkony ako správca majetku štátu, resp. pri výkone povinností na úseku sociálneho zabezpečenia svojich príslušníkov. Z príkladného výpočtu zákonov v poznámke 5a je zrejmé, že ide o zákony, ktoré upravujú iné oblasti správy rozdielnej od výkonu na úseku pri výkone trestu odňatia slobody a väzby, ktoré tvoria primárnu pôsobnosť zboru, resp. žalovaného. Skutočnosť, že zbor a teda aj žalovaný nie sú primárne orgánom štátnej správy, je možné dovodiť aj zo samostatného uvedenia tejto pôsobnosti, ako aj jej začlenenia až na koniec ust. § 4, a pričom nie je možné uzavrieť priamu súvislosť s pôsobnosťami uvedenými pod písmenami a) až s), ktoré sú vyjadrením jeho primárnych úloh pri výkone trestu odňatia slobody. Z uvedeného je možné vyvodiť právny záver, že žalovaný, ktorý je v zmysle ust. § 2 zákona č. 4/2001 Z. z. súčasťou organizácie zboru, pri zabezpečení úloh pri výkone trestu odňatia slobody nemá postavenie orgánu štátnej správy. Správny súd je toho názoru, že žalovaný pri rozhodovaní o tom, či žalobca ako osoba vykonávajúca trest odňatia slobody môže na svojej cele používať notebook, nemal postavenie orgánu verejnej správy a neuplatňoval pri tomto úkone svoju právomoc v oblasti verejnej správy. Nešlo teda o rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva.

22. Naopak správny súd je toho názoru, že rozhodovací proces, ktorého výsledkom je vydanie vyššie uvedeného rozhodnutia (resp. vyššie uvedený postup) patrí do právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a nie je možné takéto rozhodovanie považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy. Správny súd poukazuje na to, že ide o rozhodovaciu právomoc, ktorá vyplýva z ustanovení zákona č. 475/2005 Z. z. a týka sa vecí, ktorá súvisí s výkonom trestu, ktorý bol žalobcovi uložený v zmysle ustanovení Trestného zákona a podľa Trestného poriadku a dozor nad zachovávaním zákonnosti je zákonom zverený prokuratúre.

23. Vyššie uvedené skutočnosti, vrátane zákonom zvereného prieskumu takéhoto rozhodnutia prokuratúre, podmieňujú záver o tom, že nejde o rozhodnutie žalovaného v rámci výkonu verejnej správy, ale naopak záver o trestnoprávnom charaktere takéhoto rozhodnutia, keď vo veciach tohto druhu príslušný ústav na výkon trestu odňatia slobody

postupuje podľa zákona č. 475/2005 Z. z. (v spojení s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody). Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v tzv. vykonávacom konaní, ktoré je posledným štádiom trestného konania, rámcovo upraveného v štvrtej časti Trestného poriadku a zákon č. 475/2005 Z. z. je osobitným vykonávacím predpisom k Trestnému poriadku.

24. Pri zabezpečovaní výkonu trestu odňatia slobody Zbor väzenskej a justičnej stráže nie je orgánom verejnej správy (orgánom verejnej moci), pretože nerozhoduje v oblasti verejnej správy, ale zabezpečuje výkon trestu uloženého v trestnom konaní. Rozhodovacia činnosť jednotlivých Ústavov na výkon trestu odňatia slobody, týkajúca sa podmienok a spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, v zmysle úpravy zákona č. 475/2005 Z.z. patrí do oblasti právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a nie je možné ju považovať za rozhodovanie orgánu verejnej správy. Správny súd poukazuje na to, že takéto rozhodnutia a postupy, prijaté v rámci výlučnej právomoci týkajúcej sa realizácie výkonu trestu odňatia slobody majú normatívny základ v trestnej oblasti a sú len pokračovaním výkonu trestnej politiky štátu voči páchatelom trestných činov, ktorá sa formalizovane prejavuje počnúc prípravným konaním, pokračujúc konaním pred súdom, prijatím právoplatného rozsudku o vine a treste, ktorý sa v prípade trestu odňatia slobody vykonáva za zákonom ustanovených podmienok v určených zariadeniach. Podradenie takéhoto rozhodovania pod správne právo a jeho následné preskúmavanie správnymi súdmi by z dogmatického hľadiska znamenalo nesprávnu unifikáciu dvoch dichotomických právnych odvetví s odlišnými právnymi zásadami a odlišným spoločenským účelom.

25. Na správnosť vyššie uvedených právnych záverov nemá vplyv ani právna argumentácia žalobcu, keď ním citované ustanovenia predpisov tzv. soft law nehovoria nič o súdnom prieskume rozhodnutí vydaných ústavmi na výkon trestu odňatia slobody, resp. o tom, že rozhodnutie žalovaného je rozhodnutie vydané orgánom verejnej správy. Samotnú skutočnosť, že so žalobcom musia ústavy zaobchádzať tak, aby neboli porušené jeho ľudské práva, správny súd nespochybňuje. Avšak ani z čl. 46 ods. 2 ústavy nevyplýva povinnosť preskúmať žalobou napadnuté rozhodnutie v rámci správneho súdnictva, keď aj ústava stanovuje ako základný predpoklad poskytnutia takejto súdnej ochrany existenciu

rozhodnutia alebo postupu orgánu verejnej správy, ktorá v prejednávanej veci (ako bolo uvedené vyššie) absentuje. Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax českých správnych súdov, správny súd poukazuje na to, že táto vychádza z inej zákonnej úpravy postavenia ústavov na výkon trestu odňatia slobody v českom právnom poriadku, keď vnútroštátna právna úprava v Českej republike (na rozdiel od slovenskej) výslovne stanovuje postavenie ústavu ako správneho orgánu, keď zákon č. 555/1992 Sb. v platnom znení hneď v ust. § 1 ods. 3 stanovuje, že väzenský zbor je správnym orgánom. Rozhodovacia činnosť správnych súdov teda vychádza priamo z dikcie zákona, že ide o správny orgán a teda je v zásade daná aj preskúmateľnosť rozhodnutí vydaných týmto subjektom v rámci správneho súdnictva. Rovnako správny súd uvádza, že z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplývalo, že by musela byť vo veci ochrany práv odsúdeného poskytnutá ochrana výlučne v rámci správneho súdnictva a prostriedkami správneho súdnictva. V rozhodnutí Ganci proti Taliansku na ktoré sa žalobca odvoláva pritom súdny prieskum rozhodnutia v rámci správneho súdnictva vyplynul priamo z vnútroštátnej úpravy a teda nejde o taký prípad ako je v prejednávanej veci. Súčasne správny súd uvádza, že nie je vylúčené, aby sa žalobca domáhal súdnej ochrany mimo rámec správneho súdnictva, na všeobecnom súde. Závery vyslovené v tomto rozhodnutí vychádzajú z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, ktorý opakovane vyslovil záver ohľadne charaktere rozhodovania a statusu ústavov na výkon trestu odňatia slobody.

26. Správny súd zdôrazňuje, že uvedené závery nespôsobujú stav denegatio iustitiae, aj z dôvodu, že právny poriadok poskytuje žalobcovi ochranu iným štátnym orgánom, a to prokuratúrou v súlade so zákonom 153/2001 Z. z. Ako bolo uvedené vyššie, v zmysle vyššie uvedenej právnej úpravy je orgánom prokuratúry zverená okrem iného aj dozorná funkcia nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, disciplinárne tresty vojakov, ochranné liečenie, ochranná výchova, ústavné liečenie alebo ústavná výchova na základe rozhodnutia súdu, ako aj v celách policajného zaistenia a aby sa v nich dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Navyše siedma časť zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov okrem dozoru prokuratúry upravuje aj kontrolu výkonu trestu v ústave; v rámci nej sa však nepripúšťa preskúmavanie rozhodnutí súvisiacich s výkonom trestu na základe prístupu k správne súdnictvu.

27. Správny súd poukazuje na to, že jednotlivé prostriedky, resp. nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone tohto dozoru vyplývajú zo zákona č. 153/2001 Z. z. Prokuratúra má právomoc preskúmať a prípadne aj zrušiť uvedené rozhodnutie, resp. opatrenia žalovaného z dôvodu ich nezákonnosti. Nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone dozoru, sú stanovené v § 18 ods. 3 písm. c/ zákona č. 153/2001 Z. z. a patrí medzi ne aj povinnosť písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru, alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

28. S poukazom na uvedené správny súd dospel k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie o veci a preto mu nezostávalo nič iné ako konanie zastaviť a vec postúpiť orgánu, v ktorého kompetencii je vec riešiť. V danom prípade však správny súd poukazuje na skutočnosť, že uvedené rozhodnutie, ktoré malo byť predmetom súdneho prieskumu už priamo a bezprostredne nezasahuje do postavenia žalobcu, nakoľko už na jeho osobu nie je žalovaným uplatňované. Žalobca bol po začatí súdneho konania premiestnený do iného ústavu pre výkon trestu odňatia slobody, v ktorom neplatí rozhodnutie riaditeľa žalovaného a o jeho prípadnom zaradení do takéhoto oddielu muselo byť nanovo rozhodnuté príslušným ústavom.»

Ako z citovanej časti napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, krajský súd v napadnutom konaní postupoval v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými právnymi predpismi (Správny súdny poriadok, zákon č. 475/2005 Z. z. a zákon č. 153/2001 Z. z., pozn.) a tieto interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom. Jeho úvahy a z nich plynúce právne závery sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Ústavný súd preto nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval tieto závery krajského súdu. Krajský súd svoje rozhodnutie podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil reagujúc primeraným spôsobom aj na jednotlivé námietky sťažovateľa. Ústavný súd v súlade aj s názorom krajského súdu konštatuje, že dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor [§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z., § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z.], ktorému zákon č. 153/2011 Z. z. na ten účel priznáva dostatok oprávnení na výkon tohto dozoru, a v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju judikatúru

(napr. II. ÚS 225/09), podľa ktorej v súlade s § 18 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. prokurátor dozerá inter alia na to, aby sa v miestach, kde sa vykonáva trest odňatia slobody, dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, pričom podľa § 18 ods. 3 písm. c) prichádza do úvahy povinnosť prokurátora svojím príkazom zrušiť také rozhodnutie alebo opatrenie, ktoré je v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ má možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia ústavu z 23. augusta 2016 práve podaním podnetu prokurátorovi, a preto postup krajského súdu v časti, v ktorej krajský súd rozhodol, že po právoplatnosti jeho uznesenia vec postúpi krajskej prokuratúre, považuje za zákonný.

Pokiaľ sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 437/2017 z 31. augusta 2017, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že správny súd má právomoc prerokovať správnu žalobu sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že sťažovateľ si predmetné rozhodnutie pravdepodobne zle vysvetlil. Ústavný súd označeným rozhodnutím odmietol sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú z dôvodu, že sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu a zároveň aj správnu žalobu na všeobecný súd, t. j. vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (ústavný súd a všeobecný súd, pozn.), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Preto za danej situácie ak sťažovateľ v tej istej veci podá správnu žalobu na všeobecný súd a súbežne aj sťažnosť ústavnému súdu, ústavný súd takúto sťažnosť odmietne ako neprípustnú, pretože bola podaná predčasne (napr. IV. ÚS 171/04, IV. ÚS 135/05, IV. ÚS 177/05, I. ÚS 169/09). Jednoducho povedané, sťažovateľ musí vyčkať, kým všeobecný súd rozhodne o jeho správnej žalobe (nie je však vylúčené, že takýmto rozhodnutím bude aj zastavenie konania, pozn.), a až následne, ak sa prípadne domnieva, že všeobecný súd svojím postupom alebo rozhodnutím porušil jeho základné práva a slobody, sa môže domáhať ich ochrany podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy,

keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením krajského súdu nie je príčinná súvislosť, ktorá by mala za následok porušenie sťažovateľom označeného práva, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite sťažnosti.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu uvádza, že z dôvodu hospodárnosti konania sa už otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa nezaoberal, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018